

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ "ΔΗΜΗΤΡΑ"
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ

Legumes4Protein - Ψυχανθή

Οικονομικότητα της παραγωγής
κτηνοτροφικών ψυχανθών και της
αξιοποίησής τους στην προβατοτροφία

Αθανάσιος Ράγκος

Γεωπόνος – Γεωργοοικονομολόγος

Ερευνητής Δ'

14 Οκτωβρίου 2019
Αθήνα

ΕΠΑνεΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Οικονομική σημασία κτηνοτροφικών ψυχανθών

- Εναλλακτική πρωτεϊνούχος ζωοτροφή προς τη σόγια
  - Κίνδυνος και αβεβαιότητα
  - Κόστος διατροφής (ειδικά σε εντατικά συστήματα)
- Δυνατότητα ένταξης σε κύκλους αμειψισποράς
- Απαιτήσεις σε εισροές;
- Πλαίσιο πολιτικής – Εισοδηματικές ενισχύσεις
- Υφιστάμενη κατάσταση – Ρόλος, υιοθέτηση, αναγνώριση;
  - Συνδυασμός φυτικής και ζωικής παραγωγής

Υπόβαθρο – Προηγούμενη έρευνα - Έβρος

Τίτλος: «Εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων για τη βελτίωση της αποδοτικότητας του αγροτικού τομέα, την προσαρμογή καλλιεργειών και ζώων σε ανώτερα παραγωγικά επίπεδα καθώς και την αξιοποίηση παραπροϊόντων στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης» (2012 – 2014)

- *Χρηματοδότηση:* Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- *Επιστημονικός Υπεύθυνος:* Ζαφείρης Άμπας, Καθηγητής ΔΠΘ
- *Συνοπτική περιγραφή Έργου:* πειραματισμοί σε εκτροφές προβάτων σχετικά με τις δυνατότητες χρήσης κτηνοτροφικών ψυχανθών στη διατροφή των ζώων (κατάρτιση εναλλακτικών σιτηρεσίων) και αξιολόγηση των επιδράσεών τους στην παραγωγικότητα και στην ποιότητα των προϊόντων

Η αντικατάσταση της σόγιας από κτηνοτροφικό κουκί ή ρεθύθι δεν ήταν οικονομικά συμφέρουσα, λόγω της πολύ υψηλής τιμής των σπόρων

- Μη οργανωμένη παραγωγή – Χαμηλός βαθμός υιοθέτησης
- Σημαντικές διαφορές μεταξύ βιολογικής και συμβατικής παραγωγής
- Διαφορές στις παραγωγικές πρακτικές, στην επιλογή των εδαφών και στη διαθεσιμότητα μηχανικού εξοπλισμού οδηγούν σε υψηλό κόστος παραγωγής

Υπόβαθρο – Προηγούμενη έρευνα - Φλώρινα

Τίτλος: «Μελέτη αντικατάστασης της σόγιας στη διατροφή των αιγοπροβάτων της Π.Ε. Φλώρινας»

- *Χρηματοδότηση:* Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
- *Φορέας:* Τμήμα Γεωπονίας Α.Π.Θ.
- *Συνοπτική περιγραφή Έργου:* πειραματισμοί σε εκτροφές προβάτων σχετικά με τις δυνατότητες χρήσης κτηνοτροφικών ψυχανθών στη διατροφή των ζώων (κατάρτιση εναλλακτικών σιτηρεσίων) και αξιολόγηση των επιδράσεών τους στην παραγωγικότητα και στην ποιότητα των προϊόντων

Η εφαρμογή σιτηρεσίων με κτηνοτροφικό κουκί είχε οριακές επιδράσεις στο γεωργικό εισόδημα εντατικής προβατοτροφικής εκμετάλλευσης

Με επέκταση της (ιδιο)καλλιέργειας κτηνοτροφικών ψυχανθών

- Βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και προστασία του περιβάλλοντος
- Ενίσχυση της ποικιλότητας της σύνθεσης των καλλιεργειών
- Βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών
- Συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής

Γεωργοοικονομική έρευνα - Legumes4Protein

E.E.4.4. Έρευνα διαχείρισης εκμεταλλεύσεων. Θα καταρτιστούν ερωτηματολόγια που θα απευθυνθούν (α) σε γεωργούς που παράγουν κτηνοτροφικά ψυχανθή, (β) σε κτηνοτρόφους που αγοράζουν κτηνοτροφικά ψυχανθή για τη διατροφή των ζώων και (γ) σε κτηνοτρόφους που παράγουν κτηνοτροφικά ψυχανθή στην εκμετάλλευση.

E.E.4.5. Αξιολόγηση παραγωγικών συστημάτων φυτικής και ζωικής παραγωγής βασισμένων σε κτηνοτροφικά ψυχανθή. Με εφαρμογή συγκριτικών τεχνικοοικονομικών αναλύσεων και μαθηματικού προγραμματισμού, θα διερευνηθεί η οικονομικότητα της καλλιέργειας υπό μια σειρά σεναρίων που προσομοιώνουν ένα ευρύ φάσμα εξωτερικών συνθηκών.

E.E.5.3. Διερεύνηση των κοινωνικοοικονομικών συνεπειών εναλλακτικών σεναρίων καλλιέργειας και αξιοποίησης κτηνοτροφικών ψυχανθών στη ζωική παραγωγή. Σενάρια που θα διερευνηθούν με εφαρμογή μερικού προϋπολογισμού: Ιδιοπαραγωγή στην εκμετάλλευση, αγορά από παραγωγό, συλλογική διαπραγμάτευση μέσω συνεταιρισμών, εναλλακτικές καλλιεργητικές πρακτικές (π.χ. λίπανση με κόπρο), βιολογική παραγωγή και αξιοποίηση στη βιολογική κτηνοτροφία.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα Έργου

1. Προτάσεις οργάνωσης της παραγωγής κτηνοτροφικών ψυχανθών και συστημάτων κτηνοτροφικής παραγωγής που τα αξιοποιούν
2. Καλύτερη γνώση των απόψεων των εμπλεκόμενων στα παραγωγικά συστήματα – Εντοπισμός δυνατών σημείων και εμποδίων
3. Προτάσεις και ολοκληρωμένη στρατηγική επέκτασης της καλλιέργειας κτηνοτροφικών ψυχανθών και της αξιοποίησής τους στην κτηνοτροφία, οι οποίες θα αφορούν στην ανάπτυξη κατάλληλων υποδομών παραγωγής, μεταφοράς, συντήρησης κλπ.

Κύριο ερώτημα

- Ποιες είναι οι συνθήκες που θα καταστήσουν βιώσιμη την παραγωγή και αξιοποίηση κτηνοτροφικών ψυχανθών;
- **ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ**
  - Οικονομική
  - Κοινωνική
  - Περιβαλλοντική
  - Governance

Επιμέρους ερωτήματα

- **Οικονομικότητα:** Η ιδιοπαραγωγή κτηνοτροφικού κουκιού, θα εξασφάλιζε την απαιτούμενη ποσότητα σε χαμηλότερη τιμή;
- **Οικονομικότητα:** Ανταγωνιστικές σχέσεις μεταξύ κτηνοτροφικών ψυχανθών και σιτηρών (και βαμβακιού) – Αμειψισπορά - Συγκαλλιέργεια;
- **Κοινωνική βιωσιμότητα:** Ποια είναι τα κίνητρα που θα αυξήσουν την υιοθέτηση από πλευράς παραγωγών (φυτικής και ζωικής παραγωγής);
- **Οργάνωση:** Συλλογική προμήθεια και οικονομίες κλίμακας; Απαιτείται συνεργασία γεωργών και κτηνοτρόφων για την παραγωγή και αξιοποίηση κτηνοτροφικών ψυχανθών;
  - Υπάρχουν ενδεδειγμένα συνεργατικά σχήματα για την προώθηση της καλλιέργειας;
- **Η προοπτική της καλλιέργειας κτηνοτροφικών ψυχανθών συνδέονται κυρίως με τις προοπτικές της προβατοτροφίας**

Προκαταρκτικά ευρήματα

Έρευνα με ερωτηματολόγιο σε δείγμα παραγωγών στην Θεσσαλία (Καρδίτσα – Λάρισα)

- Δεν αποτελεί προτεραιότητα για τους παραγωγούς – Κυριαρχεί το βαμβάκι
- Τιμή (και χρήση) πιστοποιημένου σπόρου
- Συνδεδεμένη ενίσχυση και ενίσχυση σποροπαραγωγής
- Αμειψισπορά στο πλαίσιο μείωσης της νιτρορύπανσης
- Μικρό επίπεδο αξιοποίησης από κτηνοτρόφους

- Η ιδιοπαραγωγή κτηνοτροφικών ψυχανθών μπορεί να είναι οικονομικά συμφέρουσα υπό συγκεκριμένες συνθήκες
  - Καλά σχεδιασμένα σιτηρέσια
  - Σε συνάρτηση προς την παραγωγή σιτηρών